

Djeca žele predstave gledati, a ne slušati

[kritikaz.com/vijesti/Citaca_proba/51112/Djeca žele predstave gledati, a ne slušati](https://kritikaz.com/vijesti/Citaca_proba/51112/Djeca_žele_predstave_gledati,_a_ne_slušati)

5. Mali Marulić, logo (ilustrativno) / gkl-split.hr

NATJEČAJ ZA DRAMSKI TEKST „MALI MARULIĆ“

27.4.2020. 10:42:27h

Nagrađeni tekstovi i ove godine uglavnom zanemaruju ciljanu publiku, nudeći joj riječi i predvidljivost umjesto igre

Napomena: tekst je izvorno objavljen 23. travnja 2020. u Vijencu, br. 682

Iako studij dramaturgije na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti svake godine izbací pokojega diplomiranog kazališnog pisca i dramaturga, rijetko tko svoj profesionalni rad veže uz kazalište lutaka i kazalište za djecu. Razloga za to je više – od (navodno) većeg izazova koji se skriva u kazalištu za odrasle do činjenice da ADU nema kolegije koji bi usmjerili buduće autore prema lutkama i djeci. Posljedica su repertoari domaćih lutkarskih kazališta i kazališta za djecu koji se i dalje vrte u začaranom krugu bajki i lektira. Iako je jasno da je to i put manjeg otpora, siguran sam da bi novi kvalitetni tekstovi mladih autora našli put i do kazališta i do publike.

Moje riječi potvrđuje **Gradsko kazalište lutaka Split** koje, poput osamljena borca s vjetrenjačama, od 2009. organizira **Natječaj za najbolji dramski tekst za lutkarsko kazalište i kazalište za djecu Mali Marulić**. Rezultat je tog truda niz objavljenih novih dramskih tekstova kojih je većina našla put do publike u obliku radiodrame ili kazališne izvedbe. Ipak, već po imenima nagrađenih, kao i po samim tekstovima, uočava se izostanak mladih diplomiranih dramskih pisaca i svježega dramskog rukopisa. U fokusu nagrađenih drama uglavnom su „ziheraške“ teme koje se bave nekim od istaknutijih problema dječjeg odrastanja, dok je u najvećem broju tekstova ideja o izvedbi pomaknuta na rub. I upravo to – građenje priče dijalogom, umjesto igrom, čini se najvećim problemom jer djeca, mnogo više od odraslih, predstave žele gledati, a ne slušati.

Ovogodišnji nagrađeni tekstovi **Bijeli Grebeni Marte Mekovec de Carvalho Pokupić** (1. nagrada), **Kako je Bluno postao Bruno Ozane Ramljak** (2. nagrada) i **Uštimamac Andrijane Grgičević** (3. nagrada) ne odskaču bitno od prosjeka te najvećim dijelom ukazuju na glavne slabosti, a u ponekim svojim aspektima pokazuju putokaz za dalje.

Za razliku od žirija (**Jasen Boko, Sanja Vidan i Ivana Vuković**), najboljim i scenski najpotentnijim tekstom čini mi se drugonagrađeni **Bluno** koji, iako se naslovom usmjerava prema djeci strašnom slovu L, pardon, R (prije dvije godine Petra Cicvarić je osvojila 3. nagradu s istim slovom u fokusu), **Ozana Ramljak** u njemu stvara pravu napeticu koja se usmjerava prema potrazi za ljubavlju Bluninih roditelja. Vrlo dopadljive, duhovite, brze i ekonomizirane replike otvaraju prostor scenskoj akciji, nenametljivo upisujući u radnju problem roditeljskog zanemarivanja djece. Najslabijom stranom čini se nepotrebno prenošenje priče u svijet antropomorfiziranih životinja.

Andrijana Grgičević prije tri je godine osvojila treću nagradu vrlo duhovitim i efektnim tekstom *Stonoga Goga* koji scenski živi u odličnoj predstavi GKL-a Split i Teatra Poco Loco. Nagradu je ponovila, no sa slabijim tekstom **Uštimamac** o sinu koji je nezadovoljan majčinim neraspoloženjem te je, uz pomoć Svetog Jeronima, pokušava popraviti. Uz naglasak na dijalogu, ključni problem teksta jest struktura takozvanoga spoznajnog puta u kojoj su iznenađenje u potpunosti zamijenile očekivanost i opetovanost.

Watch Video At: <https://youtu.be/chcdGYRKQhE>

Prvu nagradu osvojio je po mom mišljenju najslabiji među nagrađenim tekstovima, **Bijeli Grebeni Marte Mekovec de Carvalho Pokupić**. Riječ je o djevojčici Teodori koja glave ljudi oko sebe vidi u obliku glava životinja kojima karakterno odgovaraju. Zahvaljujući tomu, na prvi ih pogled pročita i upozna sve njihove tajne. U naslovnom gradiću Teodora susreće ženu s istim sposobnostima koje koristi kako bi zavlada vlastitom okolinom. Kao i u prošlom autoričinu nagrađenom tekstu (Kradljivica ključeva, 2. nagrada, 2016), tekst nastaje oko zanimljive početne ideje, no uglavnom ostaje na njoj. Ipak, u odnosu na prethodni Kradljivicu ključeva, Grebeni su jasniji i čišći, samim time čine se potentnijim materijalom za kazališne daske.

Zaokruženo, nagrađeni tekstovi i ove godine uglavnom zanemaruju ciljanu publiku, nudeći joj riječi i predvidljivost umjesto igre. U tekstovima za djecu dijalozi bi trebali biti maksimalno ekonomizirani, a na njihovo bi mjesto trebale doći didaskalije i(li) prostor za redateljska upisivanja. Također, suvremeno je lutkarstvo davno napustilo antropomorfizirane životinje, prodrijevši u apstrakciju, emociju, liričnost i poeziju. Naši dramski autori za djecu u taj prostor beskrajnih mogućnosti još nisu zakoračili.